

трибуна

arsenal® 10

6 декември 2024 г. • година XIV • брой 342

Творчеството на „Арсенал“ На стр. 3

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100, офис 8 (срещу Митницата)

arsenal®

Ковем история Създаваме традиции Градим бъдеще

100

В „АРСЕНАЛ“ ОТВОРИ ВРАТИ МОДЕРЕН СТОМАТОЛОГИЧЕН КАБИНЕТ

Екип от шестима стоматолози ще се грижи за денталното здраве на арсеналци

От 3 декември 2024 година в Поликлиниката на „Арсенал“ отвори врати свежем нов, модерен зъболекарски кабинет. Това е поредната придобивка за работещите в най-голямата машинострои-

а от страна на денталната практика са извършени ремонт и обзавеждането на кабинета. В стоматологичният кабинет, оборудван със съвременна медицинска апаратура, включително и

то и ортодонт и имплантолог, които идват от София по определен график. В екипа е и Мирослав Христов, който поема извънклиничните дейности – съставяне на индивидуално електронно досие

на пациентите, връзка със зъбтехники, административна дейност.

„Благодарим на ръководството на „Арсенал“, което ни осигури перфектни условия за работа. Единственото нещо, с което можем да се отблагодарим, е нашата ефективна работа, включваща качествени дентални услуги и максимално бързо връщане на хората на работните им места след посещение при нас“, сподели д-р Матю Паташев. Според него, създаването на новия стоматологичен кабинет в „Арсенал“ ще цели да се постигне възможно най-голямо улеснение на хо-

рата, които имат нужда от дентална помощ, както и да бъдат стимулирани и насыщени работещите да ходят на контролни прегледи поне веднъж годишно. По думите му, по официална статистика в България близо 600 хиляди души са totally без зъби, при положение, че има достатъчно зъболекари и добро ниво на обслужване.

На стр. 5

От ляво надясно: д-р Андреана Андреева, Мирослав Христов, д-р Илияна Бакърджиева, д-р Божидар Касабов, д-р Антоан Йоргов, д-р Матю Паташев

телно предприятие в България, част от неговата мащабна социална политика. Кабинетът с номер 22, разположен на втория етаж на заводската поликлиника, е резултат от ползотворното партньорство между дружеството и дентална практика „Паташев дент“, представявана от д-р Матю Паташев. Фирменото ръководство предоставя базата и възможността за работа на територията на „Арсенал“,

рентген, работят шестима млади и амбициозни лекари по дентална медицина: д-р Матю Паташев, д-р Андреана Андреева, д-р Илияна Бакърджиева, д-р Божидар Касабов, д-р Антоан Йоргов и д-р Мартин Арабаджiev. Към тази дентална практика, която има разкрити кабинети в Енина, Хаджи Димитрово и Бузовград, работи и специалист по дентална хирургия, как-

В годината на 100-ия юбилей: 6-метрови чинари извисиха снага

В годината, когато „Арсенал“ отбележава своя един век на казанлъшка земя, наред с множеството значими събития и грандиозните чествания в дружеството и в град Казанлък, бе съществена и една прекрасна инициатива – обогатяване на зеленото богатство на територията на фирмата.

На стр. 6

Инж. Николай Ибушев засажда 6-метров чинар по случай 100 години на „Арсенал“ в Казанлък

Румяна Загорска: ПРЕЛЕСТЕН БОЕЦ

„Първата година тук беше един миг – сякаш просто съм премигнала и тя изведнъж съврши“, казва Румяна Загорска, експерт „Търговия – внос“ в направление „Доставки“ на Завод 0 с ръководител Галин Иванов. Руми идва в „Арсенал“ точно

Румяна Загорска с „намигване“ към себе си пред своя портрет в Алеята на славата

пред две години – на 1-ти декември. Но вече е в групата на първите от фирмата Алея на трудовата слава за 2024 година. Научава за това едва когато я викат за снимка и не крие, че е безкрайно учудена. Откровена е – отличието я радва. То е признание за труда, знач, че усилията ти са забелязани и вървиши в правилната посока. Да полагаш много усилия в това, което правиш, Руми е свикнала от малка. Така е при всички, изкушени от трудното изкуство на балета. Танцува от дете. По

нейните стъпки върви и 9-годишината ѝ дъщеря Аврора, която, като мама, се вихри в „Дива Данс Клуб“. Възпитаните през балета взискателност към себе си, внимание към детайл, упоритост, дисциплина и отговорна работа в екип са качества, на които Загорска и днес разчита в ежедневната си дейност по осигуряване на доставките за огромната площадка на арсеналското производство.

„Снабдяването е Спешната помощ на заводите“, споделя Румяна Загорска казаното от нейната майка Неда Загорска, преводач на техническа документация в „Стандарти“ на „Арсенал“.

На стр. 7

ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ ЗА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика е тук: www.zakazanlak.bg

Семейно меню

ЗА БЪДНИ ВЕЧЕР 2024 г.

Смилянски боб „Орешака“ на фурна 0.600 гр.

Пълнени чушки с ориз и гъби 0.300 гр.

Сарми от кисело зеле с ориз и праз 0.300 гр.

Сезонна туршия 0.500 гр.

Тиквеник 0.200 гр.

Печена тиква с мед и орехи 0.200 гр.

Заявете своята вечеря на тел.: 0700 70 717

Приемаме поръчки до 23.12.2024 г. до 15:00 часа.

Получаване на поръчките на 24.12.2024 г.

от 12:00 часа до 16:00 часа.

Цена на пакета за 4 човека

86,00 лв.

Чичо Манчо Работяга: „АРСЕНАЛ“ – КИТАЙ

48 години в „Арсенал“. 6/140, фрезата, Боби Фарел в цеха, футболът в обедните почивки... Книгите! Точно те ни водят в дома на пенсионера Манол Бонев, дарил на фирмента библиотека част от своята богата многотомна колекция. Край рафтовете му с пълните поредици „Световна класика“, „Българска историческа проза“ и детската „Героика и приключения“, пред любимите „Юлиян“, „Клавдий“ и „Нерон“, арсеналският ветеран настоява: „Казвайте ми Чичо Манчо!“. Георги Парцалев е неговият кумир. Героят му Чичо Манчо от филма „С дечи на море“ – любим! Сломенът за кратката среща в читалище „Искра“ със звездата на българските театър и кино е сякаш най-ценните миг в над 70-годишния път на Манол, който през последните години има спирки в Китай, Египет, Дубай и френската Ривиера. „Видях света! Вече мога да умра“, заключава чичо Манчо, който от началото на 1970-те до 2019-а не спира да работи. Така си нарушава ценен фонд „Екскурзии“ и безценен фонд „Приятели“ – арсеналските колеги, които правят живота му на самотен мъж по-пълен и ведър.

„Бяхме, бяхме...!“, говори си с носталгия Манол, но бърза да каже: „Пишете за младите!“. И отваря дума за една арсеналска колежка, събъдана тук мечтите си с труд и постоянство, докато бързо набира номера в телефона на едно „Здрави, Зайо!“ със студентката в местния колеж и отлична работничка от Завод 6 Искра Сивова: „Възхищавам ѝ

Тодор Живков, когото не веднъж посрещали в „Арсенал“. И – първо в Завод 6! В цеха падала голяма подготовка – чистене без край! Суматохи имало по онова време много.

Работехме яката!

Като отличен физрист, Бонев често бил във вихъра на офафизите. 1974-75 – а при него идва директорът Ачаканов със спешна задача: „С бати Колю Майстора тая нош ще правите пилон!“. Наложило се да се спи в цеха – как се прави тази неправилна призма от дуралуминий по картичка на Паметника на Бузлуджа? Началството ги хранило цяла нош с бисквити „Детски святы“, „Чинията“ възложили на Иван Загорчев от 6/120. Май били два екземпляра на макета. Манол не знае какво е станало с тях, трябвало единият да се закопа в основите на бетонното чудо на върха. Тези партийни акции навремето били ежедневие, десетки съботи давали извърден труд за Бузлуджа, а за 13-я конгрес на БКП през 1976-а в обедната почивка обикнали тичешком цеха цели 13 пъти: „Всички! Няма баби, няма майки!“. Манол признава, че тогава животът бил поспокоен, но имало и много несправедливости: „Съвършиш нещо важно, а после – други са отличените. Отговаря си като: „Не на партиите!“. Но Бонев има и награди. След

работата с руския технолог веднъж половин България – Сергей Балашов през 1980- от Казанлък през Пампорово,

Манол Бонев като млад по време на манифестиация през 1980-те във водещата Знаменна група на завода

а по инструмента за пуска на ротор помпата, го праща на екскурзия в чужбина!

От СИВ до Шанхай

Откакто изкарва ковида леко, Манол решава да живее на макс. Тази пролет събъдва 60-годишната си мечта – Китай! От дълбока кутия, докато си говорим, той вади свои снимки при Китайската стена, пред магични пагоди в алеите на многоцветни градини и край бетонни небостъргачи. Запечал е образа си и с певицата Райна. За Китай мечтае, откакто като момче прочита „Марко Поло“. Чел някога много и за Римската империя. Съвсем скоро Чичо Манчо вижда и остров Капри – Помпей – Неапол. После с круизен кораб тръгва от Италия към Франция и испанская Палма де Майорка. Някои дестинации са му трудни, има качвания, жеги. Но не се отказва. В колекцията „Европа“ Чичо Манчо признава, че му липсват само три държави. Шансът да пътува той отдава на работата си в „Арсенал“. Живее сам, работи здраво, спешства: „Цял живот съм работил, нормите изпънявах, че пушек се дига! Не забогатях, заделях пенсията през последните години, купих някои неща, но не е ли по-важно да видя света?“, питат се Манол, но е съвсем наясно с отговора

Банско, Витоша...чак до пещерите на Северна България и Враца.

Бохем зодия Шаран

Манол има чувство за самирония. „Бохем съм си, зодия Шаран, даже галъвно звучи!“, смее се той, докато от кутията изскочат снимки от художествената самодейност

В младите години – с колеги от Завод 6 на екскурзия в България

в цеха, където край фрезата се вижда и самият чичо Манчо, предрешен – я като смехотворния Чудомиров поп Никола, я като култовия Боби Фарел от групата на 1970-е „Бони М“. Манол дал идеята за първата буфосинхронада в Завод 6 и с „Реките на Бавилон“, играна три пъти, ги видели всички в завода.

Със същата страсть, с която сепуска на сцената, Манол участвал и в заводските турнири по футбол и хандбал на малки вратчици и скочачи в чували в обедните състезания. Бил комсомолски

организирали своя вътрешна книжна борса – разменяли си за четене, продавали. Книгата през 1980-те е основна тема за разговор, не е просто мода да имаш библиотека с книги на метър, казва Манол, който и сега си пази „учебници – чудо“ от техникума в Казанлък, който завършил вечерно след редовното СПУ към оръжейницата.

Чичо Манчо гледа в бъдещето. Наесен планира Баварските замъци. Само да не се наложи пак операция на крака, че първата с менискуса май не е добра! Но пиронът в ставата не му пречи да обикили половината свят. Обиколките по лекарски кабинети напоследък за него са временно явление. Нещо нормално. Все пак, хилядите ръчни обороти на колелото на фрезата – всеки ден прав, почти половин век, няма как да не му се отразят. Затова пък фонд „Екскурзии“ и фонд „Приятели“ са налице, заради което животът на „работяга“ със сигурност си струва, приключва темата ветеранът от 6/140 Манол Бонев.

Диана Рамналиева

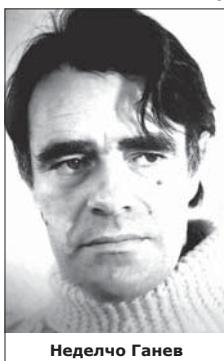
За спомен с певицата Райна, в Китай

още от времето, когато с колеги, трупали заедно Фонд „Бригадир“, обикалят на физкултурен организатор на цеха. Имел добри физически данни, вижда се от стари-

ТВОРЦИТЕ НА „АРСЕНАЛ“

Те са хора от открития. Творците арсеналци, настани и бивши, са трудно изброяими – това са десетки хора, част от голямото арсеналско семейство.

Литература

Неделчо Ганев

Най-много са тези, сблазнени от перото. Мнозина имат своето литературно начало в „Арсенал“, след което – своя самостоятелен живот в литературата. Сред най-популярните от тях е **Неделчо Ганев**, сильно свързан с „Арсенал“. Работил е във фирмата 15 години – като настройчик, ОТК, редактор във в. „Заводска трибуна“. Автор е на 30 книги. Член е на Съюза на българските писатели. Почетен гражданин на град Чирпан.

Сред най-известните творци е поетът **Румен Денев**.

Първата му работа – и в живота, и в Словото, е в арсеналския вестник „Заводска трибуна“. Баща му, Денко Димитров, е дългогодишен профсъюзен деец в предприятието. Румен Денев е член на СБП. Редактор е на книги. Магистър е по библиотечни науки. Носител е на национални поетични награди.

С „Арсенал“ е свързана творческата съдба и на българския хуморист **Трифон Ефремов /1936-**

Румен Денев

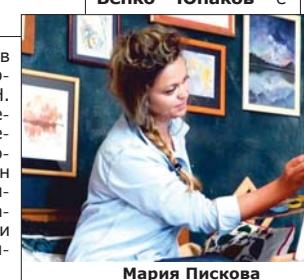
2015/, сътрудничил на много национални и регионални вестници и списания и на БНР. Автор е на над 120 000 афоризма, наречени „трифонизми“, и на няколко книги, в т. ч. „Трифонизми“ в пет сборника.

Между числата и думите е преминало арсеналското битие на писателя-хуморист от Казанлък **Иван Ханджiev**, икономист, дългогодишен председател на Взаимоспомагателната каса в „Арсенал“. Книгите му, „Публична тайна“, 2000 г., „Да се разпита веществото лице“, 2006 г., и „Афоризмада“, 2016 г., развеселят читателя с кратките си афористични форми, но и го карат сериозно да се замисли над подкопаните морални устои в нашето съвремие.

Още много са имената на арсеналци, пристрастени към писаното слово. Творческите им проявления са различни: поезия, проза, есета, документалистика.

Изобразително изкуство и дизайн

Своите творчески постижения имат и привлечението от тези творчески сфери. **Венко Юнаков** е

Мария Пискова

Венко Юнаков

главен дизайнер в „Арсенал“. Завършил е ВИИ „Н. Павлович“. Специалист е по интериорен, екстериорен и промишлен дизайн. Има редица участия в национални изложби по дизайн и приложна графика.

Мария Пискова е графичен дизайнер в отдел „Маркетинг“ на „Арсенал-2000“ АД. Занимавала се е и със стра-

нирането и оформлението на в. „Трибуна Арсенал“. Пътешественичка и ветроходец. Участвала е в изложби. Рисува по привързане.

Тодор Ганарев е скулптор. По образование е инженер-металург. През 1994 г. започва работа в „Арсенал“ като технолог, а на 29 години

става директор на лярското производство във фирмата. Работил е в дирекция Национална сигурност, днес ДАНС. Животът му обаче е свързан със скулптура. Заедно със съпругата си – инж. Радиана Дервенска, създават собствено лярско ателие. Автор е на три самостоятелни изложби в София. Изгънава големи проекти за градска среда и фигури на известни личности – у нас и в чужбина. Едно от най-големите творчески постижения е първият паметник на Васил Левски в Канада, открит в Торонто през 2017 г.

Нела и Стефан Христови са семейство творци, чийто път минава през „Арсенал“. В него са оставили най-много от себе си. Аранжирали са фирмения музей, Стефан е изработвал пана, пластики, дърворезби. Заедно с художника Рачо Трифонов са автори на паното на стена на Строителния цех в „Арсенал“. Нела е рисувала картини, често подарявани на специални гости – пейзажи, цветя, Чудомировите нащени, които е изобразила и на стена на стола на Завод 3.

Ренина Лекова също е сред художниците, работили в „Арсенал“, след което се посвещава на децата – развива уменията им да рисуват. Работи в областта на живописта, графиката и скулптурата. Член е на Сдружението на майсторите на художествени занаяти и приложни изкуства.

Фотографско изкуство Тя обича всички изкуства, но едно от тях е превзело сърцето ѝ – фотографията.

Искра Буюклиева е Главен фотограф на „Арсенал“. Завършила е „Операторско майсторство“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Благодарение на нея „Арсенал“ има своята памет в снимки за най-новата си история – продуктови и портретни, за арсеналския календар, за настоящата юбилейна книга, за периодични издания. Живота на фирмата тя запаметява и с видеокамера – с видеозаписвания и звук.

Не е известен броят на изкушението от фотобектива арсеналци. Най-изявлени са четири: доайентът Цанко Вълчанов, който работи

в служба „Охрана“; Димитър Димитров, строителен инженер в направление "Проектиране, инвестиции, строителство"; Красимир Попов, който работи в Завод 6/104, и Сильвия Попова от отдел „Металургични технологии“ на Завод 0. Надхвърлили любителското снимане, те участват в изложби и получават награди.

Филми

Много са арсеналци, които се увлечат по правено то на филми, но повечето достигат до ниво добър видеоклип. Не такъв е слу чаят с Тихомир Стоянов, пътешественик и телевизионер, който, обиколяйки Европа, се е сраснал с камерата. Отвсякъде се завръща с филми, на които е сценарист, режисьор и оператор. През 2016 г. започва работа като организатор-производство в Завод 5/106. Избрали „Арсенал“, защото, когато бил дете, баща му Веселин Стоянов – журналист и писател, му разказвал за завода, в който има всичко – болница, пожарна, детска градина, производство, охрана, музей... Тихомир продължава да снима. Наблюдалото му око хваща кадри и от разнообразните арсеналски ежедневия.

Приложни изкуства

Александър Александров е адвокат, 14 години е работил като главен юрисконсул на „Арсенал“. Днес, извън кантоната си, е в плен на необичайна страсть – изработка на предмети и известни сгради от региона, България и света. В богатата му колекция са: къщата на Иван Хаджиенов в Етнографски комплекс, родната къща на акад. Дечко Узунов, Яхната, Чирпанлиевата къща в гр. Шипка, прочутите тракийски колесници, руска дача, бар от Дивия Запад, къщи от стария Созопол...

Тихомир Стоянов

Етнографски комплекс, родната къща на акад. Дечко Узунов, Яхната, Чирпанлиевата къща в гр. Шипка, прочутите тракийски колесници, руска дача, бар от Дивия Запад, къщи от стария Созопол...

Народните танци

Арсеналци обучат народните танци. Десетки от тях, вкл. деца и внуките им, са преминали през фирмите фолклорни танцови формации. Навършилите възраст не изоставят любимото си занимание. Няколко бивши танцьорки са сформирала група – „Хайде на хорото“, репетират в обединените почивки. Друга група са се обединили в концертращ танцов състав – „Теменуга“.

Адвокат Александров

В далечна Канада, в Торонто, един бивш арсеналец, хореографът Димитър Минков, става ръководител на ансамбъл „Димитровче“, в който играят и чужденци. За родолюбивата си работа зад граница Минков е награден с високо то българско отличие орден „Св. Панайот Хилендарски“.

Ансамбъл „Димитровче“ в Торонто

От юбилейната книга „100 години „Арсенал“ в Казанлък“

Сътрудничество в действие: „Арсенал“ - ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО

„Арсенал“ бе сред специалните гости на тържествената церемония, с която бяха отбелязани 60 години от основава-

дома на културата „Емануил Манолов“, събра студенти, преподаватели, гости от общинска и областната администра-

и инж. Владимир Чучумиев, ръководител-направление „Образование, квалификация и карирено развитие“. От името на компанията те връчиха на ректора на университета проф. д-р инж. Илия Железаров паметен плакет на „Арсенал“ и поздравителен адрес от генералния директор на дружеството инж. Николай Ибушев.

Подаръкът бе придружен и с екземпляр от последния брой на фирмения вестник „Трибуна Арсенал“, в който е отделено специално място на сътрудничеството между „Арсенал“ АД и Технически университет – Габрово и на подписаното това лято Споразумение между двете страни. В резултат на дългогодишното партньорство и успешното взаимодействие, тази година в ТУ – Габрово, бе разкрита нова магистърска програма по специалността „Роботизирани модули и системи за автоматизация“, която отваря на нуждите на „Арсенал“ от специалисти в тази сфера. Програмата бе акредитирана за рекордно кратки срокове, а обучението ще бъде изнесено в дружеството в Казанлък и в университета в Габрово. Арсеналско присъствие имаше и на

празничната сцена по време на тържеството. Една от асистентките на знаменосца бе Анита Шопова, студентка IV курс, специалност „Мехатроника“, която е стипендантка на „Арсенал“ АД. Анита е възпитаничка на Механотехникума в Казанлък и премина дуалното си обучение в отдел КАПП на дружеството. За 24 май т.г. талантливото момиче бе отличено с грамота от университета за отличния си успех.

За 60-те години от своето на-

И в Габрово четат в. „Трибуна Арсенал“ -
от ляво надясно: инж. Йордан Йорданов, проф. Илия
Железаров и инж. Владимир Чучумиев са заедно на
празника на университета

нето на Техническия университет в Габрово (ТУ-Габрово). По случай годишнината „Арсенал“ направи и дарение, което ще подпомогне дейността на университета, утвърдило се като свързано и иновативно висше училище.

Церемонията, състояла се в

ция, ректори на университети в България, представители на бизнеса, партньори на висшето учебно заведение, чуждестранни делегации.

На тържественото честване „Арсенал“ АД бе представен от инж. Йордан Йорданов, директор „Технически въпроси“,

арендалско присъствие имаше и на

чало до днес в ТУ – Габрово, са се дипломирали почти 40 000 висшисти, предимно инжене-

докторски програми в областта на техниката и технологиите, стопанските и социалните науки.

Продължава дуалното обучение на бъдещи приложни програмисти

25 възпитаници от 11 клас, специалност „Приложен програмист“, на Профилираната природо-математическа гимназия „Никола Обрешков“ – Казанлък

Официалното откриване на учебната година по програмата са дуално образование се състои на 25 ноември в учебната зала на „Арсенал“. За целите на

кариерно развитие“, поздрави учениците от името на ръководството на „Арсенал“. Той подчертава значението на сътрудничеството с Математическата гимназия за професионално ориентиране и развитие на подрастващите: „Това е част от политиката на дружеството за създаване на знаещи и можещи млади хора, част от които биха избрали „Арсенал“ за своята професионална реализация след завършване на образованието си“.

Красимир Дамянов, директор на ППМГ „Никола Обрешков“, специално благодари на „Арсенал“ и лично на г-н Николай Ибушев за предоставената възможност възпитаници на гимназията да се обучават в дружеството. В своето приветствие към учениците той подчертава: „Вие сте щастливи, че имате възможността да се обучавате в най-голямото машиностроително предприятие в България, което за нуждите на учебния процес оборудва зала с нова компютърна техника и осигури наставници сред най-добрите специалисти в сектора, които да водят обучението ви“.

Дамянов

призовава учениците да се трудят отговорно и да защитят името на училището.

Наставниците от дружеството са шестима, Това са Боян Александров, Милена Желева, Таня Стоев, Вангел Перспелиев, Валентина Каличкова, Светослав Стоянов – водещи специалисти от отделите „Информационно обслужване“, „Компютърно обслужване“, ЕРП, „Програмиране“ и „Техническа подготовка и управление на производството“ на „Арсенал“ АД.

С едем 12-класници от паралелката „Приложен програмист“ на ППМГ продължават да са в ат

Стартът на дуалното обучение е даден

(ППМГ) са от втория випуск на гимназията, провеждащи дуалното си обучение в „Арсенал“ АД. Момчетата и момичетата, които се обучават в реална работна среда, ще посещават предприятието два пъти седмиично в продължение на две години. За своето практическо обучение те склучиха трудови договори с дружеството.

Инж. Владимир Чучумиев, ръководител-направление „Образование, квалификация и

обучението тя бе оборудвана от фирмата с 25 нови компютъра, а софтуерът бе разработен съвместно от специалисти на „Арсенал“ и учители от Математическата гимназия, съобразно изискванията на учебния процес.

Инж. Владимир Чучумиев, ръководител-направление „Образование, квалификация и

призовава учениците да се трудят отговорно и да защитят името на училището.

Милена Желева е една от арсеналските специалисти - наставници на учениците от Математическата гимназия

гимназията са ангажирани учителите по професионална подготовка Стефан Димитров, Севдадлина Младенова, Здравка Димитрова и Константин Философов.

От стр. 1 В „АРСЕНАЛ“ ОТВОРИ ВРАТИ МОДЕРЕН СТОМАТОЛОГИЧЕН...

Това говори за липса на навици сред населението за търсение на навременна стоматологична помощ и поддържане на профилактичните прегледи. „С нашата работа искаме да насърчим хората да следят по- внимателно денталното си здраве. Към всеки пациент подхождаме индивидуално, като обясняваме от какво има нужда, какви са възможностите за лечение, в какви срокове ще се извърши. На всеки правим електронно досие, в което отбелязваме абсолютно всичко, свързано с извършените манипулатии, дати на посещение, време за контролен

преглед“, казва още д-р Матю Паташев.

Стоматологичният кабинет в Поликлиниката на „Арсенал“ ще работи всеки ден, от понеделник до петък, на две смени. Има договор с НЗОК, като в пакета по Здравна каса са включени един профилактичен преглед и три манипулатии, които са безплатни

Красимир Папазов поздравява д-р Матю Паташев и екипа с новото начинание

за здравноносургентите лица – те ще заплачат само потребителска такса. При необходимост от спешна помощ в събота и неделя лекарите от „Паташев дент“ приемат пациенти в кабинетите в населените места в община Казанлък, където имат практика.

От името на ръководството на „Арсенал“ поз- дравление към екипа на новия кабинет поднесе Красимир Папазов, ръководител-направление „Безопасност и здраве при работа“. Фирмената организација на КНСБ осигури за лекарите и пациентите диспенсър за вода. В първия работен ден младите стоматолози бяха поздравени още от председателите на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в друго дружество Атанас Бозов и Любомир Лалев и от екипа на Служба „Трудова медицина“ с ръководител д-р Ваня Карабайдева.

Записването за часове става на телефон: 0877763348.

Страницата подготви:
Юлия Младенова

КОВАЧЪТ СТЕФАН ЧАКОВ: ЗА ЖЕЛЯЗОТО И ЧОВЕКА

"Четвърто поколение работим с метали", удари нагорещеното желязо с трикограмия чук ковачът от Крън Стефан Чаков, докато нарежда: „Баща ми беше военен представител в арсеналския Завод 1 – Лалъ Чаков, аз също почнах там през 1986-а. Дядо е бил работник в Аероглънната фабрика, синът ми – ето, помога при мен".

В първите брънки на верижката на днешните Чакови с имена: Стефан – Лалъ – Стефан и пак отначало, по бабина линия стои и един свещеник от славната тук фамилия Йовчеви. Стои не друг, а онзи, описан от Захари Стоянов поп Иван, който отива да опее и погребе убитите четници на Бузлуджа през лятото

Желязото не търпи човешко насилие, ако го претовариш, не става работата, обяснява майсторът. „Когато действаш със сила, вземаш формата от желязото". Нещо повече – онзи ковач, който насила метала, често сам се разболява. Принуден е да се откаже, мускулите му отказват – силата, която кове, следва да иде не от човека, а от чука. От човека желязото поема само душата си, то се оформя от човешкия дух. От духа на ковача, щото „ковачите са духовни хора!"...

Връзката между ковача и човека, поръчка си нещо при Стефан, е специална, даже – тайнствена. Често, докато работи, майсторът си прави компания с

наковалня, с която сега работи, идва след обаждане от приятел. Взима я от бунището за скрап. Платил си я на килограм. Бърши със страхота работата! „Наковалнята е майката на работилницата".

Стефан има четири наковални, най-старата е на сто години. Клещите му са над 10 – криви, грави и за кръгла материал. Има и за топлене във водата. Едините клещи са си негова изработка: „Ако не можеш да правиш клещи, не ставаш ковач. Това е изпитът на ковача".

И други професионални тайни могат да се научат тук: „В огъня боклуци не се хърълят!". Там има само чисти донбаски каменни въглища. Развиват температура до 1200 градуса. Край пещта на Стефан можеш да чуеш и други истини – истините за човека: „Днес хората полудяват, алчни станаха, прекалено алчни и себелибии. Заради туй сме на туй дредже!". Алчността и ковача може да затрие: „Стане ли алчен ковачът, губи си занаята. Станеш ли егоист, отиваш си – познавам трима такива". Затова Стефан кове с тежък чук, така мускулът работи по-малко. Човекът си пази сила. Така е с истинските майстори на желязото. Дори с най-нисшите в занаята – селските ковачи като него. В турско време им викат „карамедирджии" – те поддържат земеделските сечива за нивата и градината. „Ние сме в дъното на юерархията, но ние сме жизненоважни. Без нас хората гладуват – няма мотиката да им направи, нито тък ножа. Хем остават гладни, хем беззащитни!".

Стефан Чаков е здрав мъж. Край пещта под навеса на двора, през ноември по къс ръкав под дългата до глезена кожена престишка, той кове и разказва. На всеки. При него идват от цяла България и даже от цяла Европа. „Чужденците най-много ги кефи да видят как от старото правиш ново – с ръцете си и душата", – казва крънчанинът.

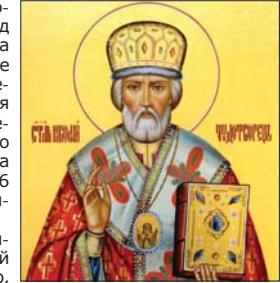
Душата си на ковач той вдъхва и на 30-годишния си син,

който дърворъща заготовките в готови ножове. Защо синът му го наследява в страсти по металите? Причината не е в дипломата му от Механото в Казанлък. Както татко му казва: „Всеки бива призован по някакъв начин!..."

Баща и син си имат лични и семеен марки ножове. Почеркът им личи. Стефан никога не бърка, когато види някъде свой нож. Разпознава го веднага. Макар да прави различни видове. Най-често остримета тук си поръчват ловците, но се купуват и за подаръци. Семейството продава и по съборите в България, където ходи младият Чаков – Асеновград, Сопот, Плевен. В Шипка лятото ходят и синът, и бащата. „На съборите се споделя опит. Ние, ковачите нямаме тайни един от друг, иначе занаятът ни ще умре. Радвам се, че е обратнато – той се възражда, един от малкото, които се развиват днес!", доволен е Стефан Чаков. Като цяло е доволен и голямата

НАЗДРАВИЦА ЗА НИКУЛДЕН!

На 6 декември Българската православна църква отбелязва Деня на Свети Николай Мирликийски Чудотворец (Никулден). Името му означава „Побеждаваш" и се почита като покровител на бедните, децата, моряците, рибарите, пътешествениците, търговците, банкерите, пивоварите, фармацевтите. Свети Николай е единственият светец, на когото се приписва, че прите-

жава силата да възкресява, по-средством молитви си. Според народно-християнския мит за подялбата на света, на него се паднали моретата, реките, езерата. Той е господар на целия подводен свят, затова на трапезата се поднася риба, чието тяло е покрито с луспи, за да има късмет и изобилие в дома. На 6 декември се украсяват коледни елхи.

Никулден е празник и за всички хора, носещи името Николай и Никола, както и Колъ, Нико, Николина, Николинка, Николета, Никол. В „Арсенал“ АД това са

близо 260 души, които че видят наздравица, за да се свети името и да ги закриля един от най-почитаните светци. Сред именитите именици са генералният директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев, директорът на Завод 2 инж. Николай Меслеков и още десетки всетрайни арсенали.

Нека бъдат здрави, благословени и с победи да се увенчава всяко тяхно начинание!

Честит имен ден! Честит празник!

6-МЕТРОВИ ЧИНАРИ ИЗВИСИХА СНАГА

От стр. 1

Три 6-метрови млади чинара бяха засадени в парковото пространство до Електронно-изчислителния център от генералния директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев, изпълнителния директор на „Арсенал“ АД и „Арсенал-2000“ АД инж. Христо Ибушев и от изпълнителния директор на „Арсенал-2000“ АД и производствен директор на „Арсенал“ АД инж. Билян Тошков.

За 100-ия юбилей на „Арсенал“ в Казанлък и 146-ата годишнина от основаването на пред-

В инициативата се включиха инж. Христо Ибушев и инж. Билян Тошков

ката за динамичен и устойчив растеж, за дълголетие, стабилност и достолепие. Това, с което „Арсенал“ се утвърди във времето от своето създаване до днес и достойно посрещна годината на своя първи век в Казанлък.

Юлия Младенова

рен от съдбата си. И от срещите си с добри хора. Затова и той прави добро.

Последният му жест са изкованите от него малки вилици за барбекю, подарени за спомен на членовете на журито в тазгодишното издание на местния есенен конкурс „Крънска плодова“, спонсиран от коалиция „Алтернативата на грахданите“. „От сърце ми ида!“, казва просто Стефан, който обича да

изненадва с личен подарък и всеки свой гост, приседнал край огнището му да сподели тайнството на кованото желязо.

Толко е. От ударите на чука върху наковалнята ковачът вади песен. Едно коте се грее при огнището. В джоба ти трепка специално изковано и наречено за теб малко метално листче. И ти се иска да дойдеш пак.

Диана Рамналиева

Ковачът Стефан Чаков на работното си място

то на 1868-а, при което вижда лично върху ръката на един от тях, с изписаните с барут букви: X. D. Според фамилните спомени на Чакови, точноядо им е българинът, измолил погребението на четниците от турските власти в Казанлък, които стренали с пламването на чумата, заради чакалите, разнасяли човешките кости.

В тази крънска къща днес се тачат свято две неща: силата на метал и тайнството на християнството. „Ако селото няма ковач, умира гладно, ако няма свещеник – пада от духовна смърт“, дума си край огъня Стефан като един вековен мъдрец, докато мъжката му воля веднъз с мощта на чука и душата на наковалнята, оформят пред очите ми жекката желязна пръчка в заготовка за ловджийски нож.

Заготовките за ножове Стефан прави от отпадъците в производството на местен завод, купува ги на килограм. Едно отрие той оформя за не повече от 40 минути: разпъла огъня в пещта сърженя, слага пръчката в него, загрява в черните въглища, пуска въздуха над жарта, вади с клещите, кове и обръща светещото парче желязо. И така няколко пъти. Накрая топи в студена вода и калия. Докато прави това със завидна вецина и видима радост от случващото се, мъжът наговаря: „Занаятът ни е хубав, макар и мърсен! За трудно, не е трудно, стига да не товариш желязото!“.

Желязото не бива да се насила

От стр. 1

РУМЯНА ЗАГОРСКА: ПРЕЛЕСТЕН БОЕЦ

Научава от нея много – и двесте са инженери от ТУ – Габрово, но имат и втора специалност. При Румяна това е счетоводството – записва го успоредно с индустриалния мениджърът „от скока“ – в балканския неголям град нямало много какво да се прави, ако не учи. Комбинацията между техническото и икономическото знание днес е и безсърдечно полезна. Всичко, което си научил някога, е полезно, разбира Загорска, макар и още достатъчно млада – в средата на своето четвърто десетилетие. Работи с английски език, макар че в училището първият ѝ чужд език е френски. В Хуманитарната гимназия учи испански. В „Доставки“ е така – езиките трябват: „Понякога е съществен кошер при нас, хиляди имейли, гъмжило от различни езици и зъвън на телефони към страни от целия свят“. Материалите и сурвоните за оръжеиницата идват тук и от цяла Европа, и от други континенти. „Важното е да се намери това, което е подходящо за производството, но и на добра цена“, обяснява Загорска, казусите на ежедневието си. То е повече от динамично, особено напоследък. Но тя тъка общича – да не спира, да търси и намира и без да усети, че дошъл краят на работния ден: „Не съм от хората, които се отказват, няма да легна и да се предам. И е изключително удовлетворяващо да намериш най-добра резултат, да се справиш, да преодолееш предизвикателствата. Така се чувствам добре, придобивам опит, нови способности, умения – нещо, което никой никога не може да ти отнеме. И кое то видни може да ти потърбява, кое то да приложиши, при това – с по-вече увереност и успешност в получение резултат.“

В началото било трудно

Първите седмици тук са тежки. Но в „Арсенал“ не те оставят без подкрепа. Румяна веднага разбира това: „Имам прекрасни колеги! Вярвам им безрезервно! Много са ми помогали, тук има чудесна приемственост – предават се приложни умения, опит, завети“.

„Арсенал“ е като едно семейство“, усеща от първия ден Загорска.

Впечатленията ѝ имат база за сравнение. Това не е първото й работно място. 9 години преди това е на възловата позиция в продажбите на пенсионно-осигурителни пакети в местен клон на голяма банка. Да си регионален представител също не е лесно. Иска се упоритост, много търпение, работа в екип и индивидуален подход към всеки. Но липсва атмосферата на „Арсенал“ – „град в града“, както и усещането за подкрепа от голяма фамилия. Сега Румяна работи заедно с двайсетина колеги от „Доставки“, разпределени по вида на материалите, които осигуряват. Тук и тримата заместници на ръ-

ководителя – Гергана Начева, Мария Ненова и Донка Тенева, са на разположение за решаването на всякакви казуси и по всяко време. „Това улеснява работата“, казва Румяна. Улеснение идва в последната година и след въвведенето на нов софтуерен продукт, който цели

тренировки strong nation. По 3 пъти седнично. Тук физическата активност е до изтощение. Първоначално е жива мъка. „Но... просто продължаваш да се мориш – нужна е упоритост, същъ и мотивация“, пояснява Румяна. В групата тя се намира с още млади майки, отдадени

Отборът на Завод 0 по волейбол, с разпределител Румяна Загорска, първата от дясното наляво

подобряването на ефективността на труда на специалистите тук. Работят и с фирмента система „Техноклас“. Постепенно се излиза изцяло от класическия хартиен похват. Но се „общува“ не само с компютъра и телефона. Тук идват ежедневно на крака и десетки производственици от различните заводи, за да кахат думата си по годността на доставките за технологията на различните процеси.

Гъмжилото не свършва никога

В свободното време динамичната продължава. Почва се още в 6.00, когато Руми буди дъщеря си, за да се пригответ за училище. Аврора е боец като мама. „Изобщо, сега е времето на жените бойци“, смее се За-

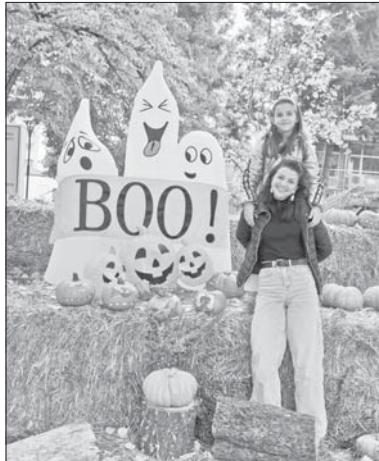
горска за грижата за духа и тялото си с убеждението, че това е здраве, а „здравият човек може всичко, стига да има кураж!“. Тук се откриват и нови приятелства – излизат заедно на кафе, обичат да танцуваат вечер или да слушат качествена музика в казанльшкия пияно бар. Чалгата не е на почит. Руми предпочита рок и денс-парчета – все пак, балетът е в кръвта ѝ.

Спортът е важен

Румяна играе и волейбол... Още от гимназията, когато стигат дори до Републиканско. В „Доставки“ тя научава от колежка, че отборът им, един от най-добрите в „Арсенал“, има нужда от свежи попълнения и решава да се включи. Тренировките са в обедните почивки. Треньорите са колегите от мъжкия отбор на завода. Загорска поема основната роля на разпределител. На последния фирмрен турнир печелят и жените, и мъжете: „Пълна хегемония на Завод 0!“, – не крие радостта си експертът „Търговия – внос“. Дамите се събират едва три седмици преди състезанията, но печелят! „Продължаваме да тренираме, колегите от мъжкия отбор помагат много с наставления и логистика. Догодина ѝ сме още по-добри!“, сигурна е Руми.

За себе си в ежедневието на отличен служител и перфектен родител Румяна Загорска говори с усмивка. Изглежда перфектно. Има грацията на балерина. Не спира да се усмихва. От нея струи оптимизъм без никакъв знак за умора. Тя възхновява. Ангажирана се е и с родителска активност в училището на дъщеря си ОУ „Георги Кирков“. Не се съмнява, че това е най-доброто училище, тя също е учila там. Затова от самото начало на идването на Аврора тук Загорска влиза в родителския актив. Последните две години е и част от Обществения съвет. Винаги има какво да се прави, учителите и децата имат нужда от подкрепа. Късните ѝ вечери понякога са за това. Ранните – за домашните на Аврора и топлата вечеря. За жените бойци денят приключва късно. Но – такова е времето, в което живеем. И Румяна Загорска няма никакво намерение да му се огъва. Боец. Но – прелестен!

Диана Рамналиева

С дъщеря си Аврора по време на любимите разходки заедно

Симеон Симеонов:

Образованието и опитът се оказаха най-важни

Симеон Симеонов е само от три години в цех 222 на Завод 1, а вече се е утвърдил като един от добри и ефективни работници в екипа. Тази есен той е сред отличните в Алеята на трудовата слава – съвсем заслужено, единодушни са и неговите преки ръководители, и колегите му.

Симеон се завръща към професията, която е изучавал в казанльшкия Механотехникум. По време на обучението му, тогава до 13-и клас, програмата и специалностите са били доста по-различни от сегашните. Бил е в паралелка, подготвяща оператори на металорежещи машини, които получават сертификат, даващ им възможност да намерят работа дори извън границите на страната.

Симеонов се дипломира с много добър успех. Макар и след години, полученото средно специално образование се оказва много полезно за професионалното му развитие.

Но съдбата го повежда по по-различни пътища. Работи на позиции, които нямат нищо общо с изучаваната професия в техникума.

„Винаги съм бил готов да приема всяка предизвикателства, да вземам различни решения, според собствената си преценка. Преди години ме съкратиха и рещих да потърся препитание в чужбина. Това бе важен избор, но добре обмислен ход от моя страна. Започнах работа в един малък белгийски град, в близост до френската граница, във Валонската част, т.е. френскоговорещата. Работих във фабрика за обработка на месо. Работодателят бе много коректен, осигурил ми бе нормален трудов договор, добри условия на труд и добро заплащане. Там бях три години и сигурно нямаше да напусна, ако не беше се разброял баща ми. Наложи се да се върна и, слава Богу, татко се възстанови. С натрупания опит, особено след белгийския си период, имах определени изисквания към новия си работодател – той да бъде коректен и точен, като белгийците. Тогава разбрах, че в „Арсенал“ АД търсят работници и подадох документи. Въпреки че не съм работил на такава позиция, служителите в „Човешки ресурси“ оцениха дипломата ми и много бързо получих отговор, че съм одобрен.

Така постъпих в цех 222, където работя на универсален струг. Okаза се, че наученото в училище ми е от голяма полза и че не съм го забравил. Да навляза в работата много ми помогна един от по-старите колеги – Асен. Колегите ми казват, че много бързо съм се включил в екипа, а признанието, което получих тази есен, доказва, че оценката им е била правилна. Не се хваля. Просто, където и да съм работил, винаги съм се старал да бъда съвестен и добър в професията, да изпълнявам задачите си ефективно и качествено“, споделя Симеон.

В цеха се изработва само един детайл от специалната продукция на завода, работи се само редовна смяна, на норма. Според Симеонов, всичко е максимално добре организирано, има достатъчно работа, заплащането също е увеличено в последните години. В цеха има много здрав колектив, началникът Божидар Зафиров и другите ръководители са готови винаги да помогнат по всеки повод. А с организацията на трудовата дейност и със социалните придобивки за работниците и служителите, които осигурява, „Арсенал“ АД напълно може да се приравни със стандартите на изрядните западни компании.

От добра година Симеон живее в Горно Черковище, а от там до работата в дружеството пътуват и други арсеналици. Причината да се пресели е, че семейството му живее в един от високите блокове в западната част на Ка занълък, на 13-ти етаж. Асансьорът често се развали и се налага до няколко пъти на ден да изкачат етажите. Затова купили имот в родното село на баща му Михаил. „В съвременния живот хората са мобилни и свободни да правят подобен избор. Особено когато имаш сигурна и подходяща работа... А това ме кара да се чувствам спокоен и уверен за бъдещето си“, казва Симеон Симеонов.

Димитър Бахчеванов

Изпълнителният директор на „Арсенал“ АД и „Арсенал-2000“ АД инж. Христо Ибушев връчва отличието на Симеон Симеонов

ФИЛИП КУТЕВ

Фолклорът е просто нещо, но се изиска голяма култура, за да го разбереши

„Има мит, че Орфей е роден там, където сега е България. Изглежда, че това е факт, а не мит, щом неговите дъщери още пеят там“, пише в „Ню Йорк Таймс“ през 1963 г. Заслугата за силните емоции, които българският фолклор предизвика в САЩ, са на Филип Кутев и неговия ансамбъл, завладял публиката в още над 50 държави по света.

Филип Кутев (1903-1982) е български композитор, диригент и обществен деец. Народен артист. През 1951 г. създада най-големия у нас фолклорен ансамбъл, на който е художествен ръководител до смъртта си и който днес носи неговото име. Председател е на Съюза на българските композитори от 1954 до 1972 г. Създател е на Фолклорните празници „Славеене на иди“ в Айтос.

Автор е на хорови произведения, на произведения за симфоничен оркестър, на камерна и филмова музика. Пръв обработва народни песни за многогласен хор. Сред шедьоврите му са: „Полегната е Тодорка“, „Прехвърънка птичка“, „Лале ли си, зюмбюл ли си“ и много други. Извключително популярни са: „Българска рапсодия“, „Лазарска сюита“, канцата „Девети септември“, симфоничната поема „Герман“, композициите за народен оркестър „Трите пъти“, „Шопска сюита“, „Тракийска сватба“.

Носител е на Народен орден на труда златен; орден „Народна република България“, първа степен; орден „Георги Димитров“; на големата награда на СБК за 1972 г. за цялостното му творчество и други. Три пъти е избран за депутат. Почетен гражданин е на Сливен. Името му носи Националното училище за фолклорни изкуства в Котел. Паметниците в родния му град Айтос и в Борисовата градина в София. Един от булавардите в столицата е кръстен на него. Книги за композитора са написани от Стоян Стоянов – „Филип Кутев“, и съпругата му Мария Кутева – „Искам да разкажах за Филип“ и „Веру“. През 2011 г. Етнографският музей към БАН представи експозиция, посветена на 60-ата годишница на ансамбъла „Филип Кутев“. Своя 70-годишен юбилей през 2022 г., който бе под патронажа на президент Румен Радев, ДФА „Филип Кутев“ отбележа с национално турне.

С музиката – от дете. Филип Кутев Тенев е роден на 13 юни 1903 г. в гр. Айтос в семейството на общински чиновник. От малък слушал народна музика, любими му били мелодиите на бежанците от Беломорска Тракия. Опознавал и народните обичаи. Свирел на дървена свирка, по-късно му купили флейта. Обичал и да рисува, искал да стане художник, помагал в изписването на

Софийската опера и преподавател в Държавната музикална академия, проф. Ханс Кок. Той го подготвил и Филип завършил музикалното училище като частен ученик през 1926 г. Следващата стъпка била висшето образование. През 1930 г. завършил Педагогически факултет на Консерваторията. По време на следването си бил

Мария Кутева

иконите в църквата в съседно село. Семеен приятел, гостувал у Кутеви, оставил цигулката си и не я първил повече. Филип започнал сам да се учи да свири на нея – първо, тъй като още не познавал нотите. Това предопределено пътя му, музиката го увлечала много силно. В Айтос обаче, освен часовете по пеене, нямало възможности за по-сериизна подготовка на талантливото момче.

Музикалното образование. През 1922 г., на 19 години, младият Кутев заминал за София с намерението да получи музикално образование. Заради възрастта му обаче не го приели за редовен ученик в Софийското музикално училище. Започнал да учи цигулка при чешкия педагог, концертмайстор на

принуден да работи – като чиновник, оркестрант в I пехотен полк, в оркестрите на софийските кина – по време на някога кина озвучаването в киносалоните ставало „на живо“. След дипломирането си Кутев преценил, че познанията му по хармония и композиция не са достатъчни и вземал уроци при оперния диригент проф. Асен Димитров. Направил и първия си опит в композирирането – „Скерцо“ за симфоничен оркестър, но творбата нямала особен успех.

Голяма роля за по-нататъшното му развитие има маestro Георги Атанасов. Под негово влияние Филип Кутев се явил на изпит за военен диригент и започнал професионалната си дейност в армията. Бил назначен за капелмайстор в 24-и пехотен полк в

в съвременната българска музика. С нея печели конкурс, обявен от Комитета за култура. През 1950 г. е премиерата на Симфония №1 – „Младежка“. По идейност и композиционна техника тази творба е нов етап в творческото развитие на композитора.

Кутев е първият, който създада многогласни песни за битов еднороден хор: „Двя са змийки бият“, „Дона на порти седеше“, „Полегната е Тодорка“, „Каки, каки, Анго“, „Огреяла е месечина“, „Лале ли си, зюмбюл ли си“ и много други. Авторското му творчество за репertoар на създадения от него ансамбъл се превърща в класика и образец за много други творци в

Бургас, където ръководел и град-

ски самодеен оркестър.

През 1933 г. Петко Стайнов и

Стоян Брашновано му издават

Хумболтова стипендия, но заради

идването на Хитлер на власт Филип

Кутев отказал да замине за Германия. През 1935 г. бил преместен на

служба в София. От следващата

година е член на Дружеството на

българските композитори „Съвременна музика“. До 1944 г. работел

в 6-и пехотен полк, послал в ШЗО

и във Военното училище, след

което, до 1951 г. – в Политическо

управление на Министерството на

народната отбрана.

Отговарял за музикалните

въпроси при войската и ръководил

културната дейност на Централния

дом на БНА в София. Това е времето, когато пише

много воински,

масови, детски и

младежки песни.

Творчеството.

Опирали се излязо-

ло на българския

фолклор, Филип

Кутев създава хо-

рови песни, скита за слово пеене

и камерен оркестър. Композира и

музицата към филмите „Под игото“,

„Неспокойният“, „Героите на Шипка“ и „Хитър Петър“.

Творчеството му го утвърждава

като един от най-изявлените и са-

мобитни български композитори.

Първото му голямо произведение

е „Българска рапсодия“, 1935 –

върху тема от народни песни. През

1940 г. за първи път е изпълнена

симфоничната му поема „Герман“,

в която описва мъките на българ-

ския народ през текките сушави

години. Създава и николко вокал-

ни сюити на фолклорна основа, от

които публиката най-добре приема

„Сакарска сюита“.

„От нея лъжа

сънце, радост и щастие“, пише

критиката.

Изградена е на основата

на народни песни, запи-

сани от ав-

тора в село

Дрипчеvo в

Сакар

планина.

През 1946 г., по текст

на Богомил

Райнов, съз-

дава канта-

та „Девети септември“

– първата

нас фолклорен ансамбъл, утвър-

ден с постановление на Министер-

ския съвет от 1 май с. г. като Дър-

жавен ансамбъл за народни песни

и танци – ДАНПТ, днес ДФА „Филип

Кутев“. Основателят е назначен за

главен художествен ръководител.

С това се поставя началото на движе-

нието „Народни хорове и ансамбли“

в България.

Първата официална премиера е на

1 юни 1952 г. на Прегледа на

българското музикално творчество в

зала „България“. Преди да създаде

ансамбъла, заедно със съпругата си

Мария Кутева, композиторът

прослушал 8000 песни,

варвари и танцьори от всички

краища на България. Сам

обикнал селските събори и

пргледите на художествена

самодейност в търсение

на самодрини таланти. Сред

откриятията са прочутите

певици Вълкана Стоянова,

Надка Караджова, Недялка

Керанова, Коня Стоянова,

Стефка Събботинова, Верка

Сидерова, Йорданка Илиева

и др. Сред първите солисти

е Груйо Дочев, който раз-

казвал, как, освен певец,

станал и танцов благодари-

ние на играещия в ансам-

бълъра Никола Рачев от казан-

льшкото село Енина, който

му показвал как се играе „тро-

поли“ на тракийските танци.

Ансамбълът включва женски

хор, народен оркестър и тан-

цов група, ръководена от н.

а. Маргарита Диковна – хореограф.

За диригент е бил привлечен Иван

Каваджиев, за филолог фолклор-

ист – Мария Кутева. Талантът им и

дълбокото познаване на българския

фолклор в наши дни са продължени

от проф. Елена Кутева, Георги Ан-

дреев, Ивойло Иванов.

С много работа за кратко време

Филип Кутев утвърждава високото

профессионален ниво и световната

популярност на ансамбъла.

Първото му гостуване в чужбина е в Белгия

през 1955 г. Впоследствие той поко-

рява публика в над 50 страни от

Европа, Азия, Африка и Америка.

До 2018 г. изнесъл над 7000 концер-

та. По негов образец у нас са създа-

дени десетки професионални фол-

клорни групи.

Филип Кутев умира на 27 ноември 1982 г. на 79-годишна възраст.

На поклонението в столичната зала „България“ се считат стотици почитатели на творчеството му. След смъртта му ансамбълът приема неговото име.

Юбилеят на ДФА „Ф. Кутев“.

През 2022 г. с турне из страната

Държавният фолклорен ансамбъл

„Филип Кутев“ отбележа своята

70-годишнина.

Това е един състав

с огромна история. Дал е началото,

начертал е пътя за

развитие на жанра, който в същността си е професионално изкуство, сътворено на базата на фолклорни първоизточници“, казва

неговият директор Георги Андреев.

Тържествените фолклорни спектакли

„Началото“, „Пътя“ и

„Наследството“ са провеждани под патронажа на държавния глава Румен Радев.

За значимия при-

нос в развитието и популяризирането

на българското фолклорно изкуство през

президентът удостои ансамбъла

с почетен плакат „Св. Св. Кирил и Методий“.

В словото си Румен Радев изтъква, че българската

народна песен и българският народен

танц са магия, която ни среща

с духа на нашите предци, разтваря

времето и пространството, връща

ни надеждата и в най-тежките време-

ни и ни зарежда с възможността, оптимизъм.

По думите му, ансамбълът

се утвърди като символ на бъл-

гарското фолклорно наследство и

същично изкуство, а многообразни

му концерти в България и в чужбина са повод светът да говори

с възхищение за страната ни.

Президентът подчертава, че всички „ъл-

жим признание пред всеотдайния

труд на поколенията творци, които

разпълват родолюбие и естети-

чески възпитаваха поколения бъл-

гари у нас и далеч отвъд пределите

на родината“.

Към артистите той се обръща с

думите: „Докато ви има вас, докато

продължавате да ни пленивате

с вашата всеотдайност, родолюбие

и талант, ще има силен български

дух, ще има България!“.

Мария Рашкова